

סגירת שלוחת יחידת "עוז" בירושלים - רקע:

יחידת "עוז" של רשות האוכלוסין וההגירה החלה לפעול בהחלטת ממשלה ביולי 2009, במסגרת מהלך לאחד את כל פעולות הטיפול והאכיפה בנושא הזרים תחת סמכות משרד הפנים. כמו כן הועברו רוב פקחי האכיפה נגד מעסיקים ממרד התמ"ת לרשות האוכלוסין וההגירה.

עד לאותה שנה, סמכויות האכיפה נגד זרים היו נתונות למשטרת ההגירה, יחידת משטרה שפעלה כחלק מהמשטרה הכחולה. מיום הקמתה של משטרת ההגירה היו חמישה מחוזות, צפון, מרכז, דרום, תל אביב וירושלים. בשנת 2007 סופחה ירושלים למחוז תל אביב, אך המשיכה להתנהל כשלוחה עצמאית לכל דבר ולמהלך הייתה משמעות טכנית בעיקר. היחידה שכנה בשכונת תלפיות בירושלים וכללה 25 שוטרים וחמישה קצינים.

עם ביטולה של משטרת ההגירה ב-2009 כאמור, הועברה גם שלוחת ירושלים, כולל הבניין בה ישבו שוטרי ההגירה, למסגרת יחידת "עוז". מספר התקנים קוצצו באופן דרסטי לממונה ושישה פקחים, אך השלוחה המשיכה להתנהל כשלוחה עצמאית עם ממונה. היחידה ביצעה אכיפה סדירה, בנתה תשתית מודיעינית, וקשרי גומלין ושיתוף פעולה עם משטרת ישראל וגורמים ביטחוניים ואזרחיים נוספים בעיר. היחידה תפקדה בצורה טובה מאוד, מספר המעצרים שלה ביחס למספר פקחים הייתה הגבוהה ביותר בהשוואה לכל מרחב אחר והיא אף קיבלה המלצה לקבלת אות הצטיינות ממפקד יחידת "עוז" מר יהודה בן עזרא.

בנוסף לפקחי יחידת "עוז" פעלה שלוחה של פקחי יחידת האכיפה נגד מעסיקים במגדל העיר בירושלים ותפקידם היה לשמור על זכויותיהם של עובדים זרים ולפקח על העסקה לא חוקית של שוהים בלתי חוקיים.

בהחלטת רשות האוכלוסין וההגירה, שנכנסה לתוקף ב-20 למאי, בוטלה שלוחת "עוז" בירושלים, היא מסופחת למרחב מרכז והפקחים מחויבים להתייצב כל יום בנתב"ג למשימות אכיפה באזור השפלה. כל אכיפה שתתנהל מעתה והלאה נגד זרים לא חוקיים, תתקיים רק באופן ספוראדי, ללא איסוף מודיעין, ללא אכיפה סדירה וללא הרתעה יעילה. כך לדוגמה שוטר שיעצור נתין זר, יצטרך לחכות שפקח יעלה מנתב"ג במקרה הטוב, או מאזור נתניה במקרה הרע, כדי לבדוק את מעמדו. גם יחידת האכיפה נגד מעסיקים, המונה מעל עשרים פקחים, קיבלו הוראה דומה

ופעילותם מועברת לנתב"ג, כך שלא תהיה בפועל כמעט כל אכיפה נגד מעסיקים בירושלים. כרגע עתרו מספר פקחים לבית הדין לעבודה בירושלים והם קיבלו צו מניעה זמני.

ירושלים היא העיר הגדולה בישראל, הן בשטח והן באוכלוסייה. יש בה אוכלוסייה מורכבת וקהילות דתיות מגוונות אשר מושכות זרים השוהים בישראל שלא כחוק ואף מסיעות להם להיקלט ולהיטמע. חלק גדול מהאוכלוסייה הזרה בוחרת להתמקם במזרח העיר, אזור מורכב מאוד מבחינת אכיפה. מכאן, שהעיר הגדולה והמורכבת בישראל תישאר ללא כל אכיפה סדירה, דבר שיביא להפיכת הבירה ל"עיר מקלט" בעבור שוהים לא חוקיים ולהיטמעותם בתוך האוכלוסייה המקומית.

לא ייתכן שב-2005 היו בירושלים שלושים שוטרי הגירה וכעת כאשר אוכלוסיית הזרים הלא חוקיים בארץ גדלה באלפי אחוזים, כולל בירושלים, לא רק שלא מגדילים את מספר הפקחים של יחידת "עוז", אלא מבטלים את השלוחות הירושלמיות של שתי זרועות האכיפה הללו מקטינים את ממדי האכיפה. הפער בין דבריו הנחרצים של שר הפנים אלי ישי בתקשורת בדבר הצורך בהגדלת האכיפה, הן נגד מסתננים והן נגד מעסיקים לבין המציאות בפועל עצומה והיא בגדר מחדל קשה שיש לו חשיבות ציבורית ותקשורתית רבה.